

Ergenler İçin Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeğinin
Geliştirilmesi
Developing a Scale for Motivation to Study Lesson for
Adolescents

Ali Eryılmaz^{a*} & Leyla Ercan^b

^a*Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye*

^b*Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye*

Abstract

The purpose of this study was to develop a scale about motivation to study lesson for adolescents. Totally 294 (180 female and 114 male) participants who were adolescents ages 14-17 (mean=15.60) were included in the study. In this study, exploratory factor analysis method was used in order to analyze the data, and also some reliability analysis methods used. In this study, General Need Satisfaction Scale was used. According to results, the scale which has 60.52 % explained variance and three dimensions which are named “intrinsic motivation“, “extrinsic motivation”, and also “amotivation” is developed. In addition to this, the reliability and validity analyses show that the scale is satisfactory reliable and valid. As a result, in this study a scale which is named “Motivation to Study Lesson Scale for Adolescents” is developed.

Keywords: Adolescents, studying lesson, motivation, scale.

2014 Başkent University Journal of Education, Başkent University Press. All rights reserved.

Öz

Bu çalışmanın amacı, ergenler için ders çalışmaya motive olmayı ölçen bir ölçme aracı geliştirmektir. Çalışma, 14-17 yaş arasındaki lise öğrenimi gören 180 kız ve 114 erkek olmak üzere toplam 294 ergen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, açımlayıcı faktör analizi ve bazı güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Bu çalışmada Genel İhtiyaç Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, açıklanan varyansı % 60.52 olan üç boyutlu bir ölçek elde edilmiştir. Ölçeğin boyutları, “içsel motivasyon”, “dışsal motivasyon” ve “motivasyonsuzluk” olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik ve geçerlik değerleri tatminkâr düzeyde bulunmuştur. Geliştirilen ölçeğe “Ergenler İçin Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeği” ismi verilmiştir. Bu ölçekle, gelecekte çeşitli araştırmalar yapılarak alanın gelişmesine katkıda bulunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, ders çalışma, motivasyon, ölçek.

1. Giriş

Motivasyon, gerek psikoloji alanında gerek eğitim alanında sıklıkla ele alınan konulardandır. Günümüzde her iki alanda da motivasyon konusu daha çok öz belirleyicilik kuramı kapsamında incelenmektedir. Bu bağlamda organizmayı harekete geçiren, davranışa yön ve süreklilik veren içsel ve dışsal güçler motivasyonu (güdülenmeyi) oluşturmaktadır (Deci ve Ryan, 1985;2000). Öz belirleyicilik kuramına göre, motivasyonun üç önemli ögesi vardır. Bu öğelerden ilki motivasyonun olmamasıdır. Motivasyonun olmaması (güdülenmeme) durumu bireyin kendi eylemleri ile eylemlerinin sonuçları arasındaki bağlantıyı algılayamadığında gerçekleşir (Reeve, 2004). İkinci olarak dışsal motivasyonda, bireyin diğer bireylerden takdir almak, onların eleştirilerinden kaçınmak, ödül kazanmak gibi dışsal kaynaklı etmenlerden dolayı öğrenme çabası içine girdiği belirtilmektedir. Üçüncü olarak içsel motivasyonda ise, bireyi öğrenmeye duyulan merak, başarmanın verdiği haz gibi içsel faktörler yönlendirmektedir. (Deci ve Ryan 1985; Harter 1981; Lepper 1988).

Öğrencilerin akademik açıdan başarılı olmalarını etkileyen pek çok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerden birisi de motivasyondur. Eğer öğrenciler bir konuyu öğrenmeye motive olmuşlarsa, bütün davranışlarını o konuyu başarmak adına düzenlemektedirler (Slavin, 2003). Akademik açıdan başarıyı yakalamak, hem öğrenciler için hem de eğitim kurumları için ulaşılması gereken önemli bir amaçtır. Literatürde, bireylerin diğer bireylerden neden daha fazla başarılı olduklarına ilişkin farklı kuram ve araştırmalar bulunmaktadır (Weiner, 1990; Dweck, 1989; Schunk, 1991). Bu araştırmalarda ve kuramlarda daha çok öğrenme ya da başarı gibi sonuç değişkenleri üzerinden açıklamalar yapılmaktadır. Bu sonuç değişkenine ulaşmayı sağlayan aracı değişkenler de vardır. Ders çalışma da bu aracı değişkenlerden biridir.

Akademik performansı yükseltmek adına gösterilen davranışlardan biri de ders çalışmadır. Literatürde, ders çalışma konusu farklı konu başlıkları etrafında ele alınmaktadır. Bu konu başlıklarından biri akademik katılımdır. Konuya ayrılan zaman, sınıfı geçmek için elde edilen notlar ya da krediler ve ev ödevini tamamlama gibi değişkenler akademik katılımın göstergelerindedir. Öğrenciler, ders çalışarak akademik açıdan okula ve derslere katılmaktadırlar (Reschly ve Christenson, 2006). Literatürde ders çalışma, Japon modeli olarak da ele alınmaktadır. Japon modeline göre, öğretmenler okullarda küçük öğrenci gruplarıyla ders çalışmaktadırlar. Öğretmenler, öğrencilere nasıl ders çalışacakları konusunda rehberlik yapmaktadırlar. Bu süreçte öğrencilerin ders çalışma durumlarını gözlerler, analiz ederler ve ders çalışmaya ilişkin doğru stratejileri ortaya koyarlar (Chokshi & Fernandez, 2004). Ders çalışmayı içinde barındıran bir diğer yaklaşım, kendini düzenleyerek öğrenme kuramıdır (self-regulated learning). Bu kurama göre öğrencilerin akademik başarıya ulaşmaları için bilişsel ve davranışsal olarak kendilerini düzenlemeleri gerekir. Bir başka deyişle, öğrencilerin başarıya ulaşmaları için süreci ve kendilerini kontrol etmeleri ve çabada bulunmaları kendini düzenleyerek öğrenme kuramında önemlidir. Kendini düzenleyerek öğrenme kuramında derse çalışma konusu, öğrencinin çaba göstermesi bağlamında ele alınmaktadır (Zimmerman ve Pons, 1988). Sonuç olarak, ders çalışma gerek bireysel gerekse grupta olsun akademik performansı yükseltmek ve öğrenmek için gereklidir ve önemlidir.

Türkiye’de eğitimde motivasyon konusu ise henüz yeni yeni ele alınmaktadır. Bu bağlamda, ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin öz-düzenleme stratejileri ve motivasyonel inançlarının matematik başarısını yordama gücü (Üredi ve Üredi, 2005), fen öğrenimine yönelik motivasyon ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması (Yılmaz ve Huyugüzel-Çavuş, 2007) ve akademik güdülenme ölçeğinin geliştirilmesi (Bozanoğlu, 2004) gibi konu alanlarında çalışmaların gerçekleştirildiği görülmektedir. Türkiye’de yapılmış araştırmalar tarandığında ders çalışmaya motive olma konusunda ise çok az çalışma bulunmaktadır. Bu noktada Eryılmaz (2009), öğrencilerin derse çalışmalarını artıran faktörleri belirlemeye yönelik nitel bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma sonuçlarına göre ergenlerin ders çalışma isteklerini, olumlu duygu durumunda olma, başarı ve başarısızlık durumu, sınavların varlığı, okulların ve derslerin varlığı, belli vakitler ve dürtüsel davranma gibi boyutlar etkilemektedir.

Öğrencilerin bir konuyu öğrenmelerinde ve akademik açıdan başarılı olmalarında motivasyon konusu önemlidir. Yapılan çalışmalar, daha fazla motive olmuş bireylerin bir konuyu daha iyi öğrendiklerini (Pintrich ve Maehr, 2004) ortaya koymuştur. Ayrıca, motivasyon düzeyi yüksek bireylerin, okul ve sınıf iklimine olumlu katkıları olduğu sonucuna varılmıştır (Eccles, Wigfield ve Schiefele, 1998). Bu çalışmaların sonuçlarına bakıldığında, lise öğrencilerinin ders çalışmaya motive olmalarını ölçecek bir ölçeğin olmadığı görülür. Tüm bu bilgilerden ve bulgulardan yola çıkarak ders çalışmaya motive olma konusunda bir ölçeğin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Öğrencilerin akademik motivasyonlarına yönelik literatür incelendiğinde, motivasyonun ölçülmesinde değişik tekniklerin kullanıldığı görülmektedir. Yapılan bazı araştırmalarda, motivasyon düzeyi bir kaç soruyla belirlenirken bazı araştırmalarda motivasyon düzeyinin belirlenmesinde tek ya da çok faktörlü ölçeklerin kullanıldığı görülmektedir (Appleton, Christenson, Furlong, 2008). Öğrencilerin ders çalışmaya motive olmalarına yönelik ise çok az çalışmanın yapıldığı görülür. Gerek araştırmalardaki motivasyonun ölçülmesindeki farklılaşma gerekse motivasyonun kültüre de duyarlı olduğunun düşünülmesi (Iyengar ve Lepper, 1999) bu konuda uyarılma çalışmalarının işlevsel olamayacağını düşündürmüştür.

Sonuç olarak, istedik yönde davranış değişikliği için, okulda motivasyon ve ders çalışma konusu çok önemlidir. Ders çalışmaya motive olma konusunda Türkiye’de yapılacak çalışmalar alanın gelişip zenginleşmesine katkıda bulunabilir. Bu bağlamda bu çalışmada, öğrencilerin ders çalışmaya motive olmalarını ölçecek bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır.

2. Yöntem

Bu çalışmanın amacı, ergenlerin ders çalışmaya motive olmalarını ölçebilecek bir araç geliştirmektir. Çalışmada ölçek geliştirme bağlamında, güvenilirlik ve geçerlik analizi yöntemleri ve teknikleri kullanılmıştır. Çalışmanın bu bölümünde, çalışma grubuna, maddelerin hazırlanmasına ve uyum geçerliği kapsamında kullanılan ölçme aracına ilişkin bilgiler verilmiştir.

2.1. Çalışma Grubu

Bu çalışma, 14–17 yaş arasında 180 kız ve 114 erkek olmak üzere toplam 294 kişiden oluşan ve Ankara’nın Keçiören Bölgesinde Genel Lise öğrenimi gören ergenler üzerinde yürütülmüştür. Çalışmaya katılan ergenlerin 157’si (%53,4) 15 yaşında, 117’si (%39,8) 16 yaşında, 15’i (%5,1) 17 yaşında ve 5’i (%1,7) 14 yaşındadır. Çalışmada yer alan ergenlerin 278’i (%94,6) anne ve babasıyla birlikte yaşamaktadır, 12’sinin (%4,1) annesi ve babası ayrıdır ve 4’nün (%1,3) annesinden ve babasından biri ölüdür.

2.2. Maddelerin Hazırlanması

Geliştirilen ölçek için maddelerin hazırlanmasında birkaç farklı yol kullanılmıştır. Maddelerin hazırlanması için 30 lise 1. ve 2. sınıf öğrencisiyle yapılandırılmamış 15’er dakikalık görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler esnasında, sadece öğrencilerin ders çalışma kavramına ilişkin bakış açıları ve kendilerine özgü kullandıkları dil anlaşılmalı çalışılmıştır. Sonrasında, biri lise 1. sınıf, diğeri lise 2. sınıf olmak üzere iki sınıfta toplam 60 öğrenciden açık uçlu bir soruya, 60 dakikalık zaman diliminde görüş yazmaları istenmiştir. Soru “Eğitim yaşantınız boyunca birçok arkadaşınız oldu. Bunlardan bazılarının ders çalışma istekleri oldukça yüksek olmuş ve yüksek düzeyde ders çalışmışlardır. Bazılarının ders çalışma istekleri oldukça düşük olmuş ve düşük düzeyde ders çalışmışlardır. Böyle arkadaşlarınızı birbirinden ayırt eden temel özellikler nelerdir, örneklerle açıklayınız?” ifadesiyle verilmiş ve uygulamalar esnasında araştırmacı sınıfta bulunup, gerektiğinde daha ayrıntılı açıklamalar yapmıştır. Bu öğrencilerin görüşleri tek tek incelenmiş, bazı ifadeler değiştirilerek madde haline getirilmiştir.

Hazırlanan maddeler sadece doğrudan ifadelerin düzeltilmesiyle sınırlı kalmamış, öğrencilerin sunduklarının bütünlüğü araştırmacıya yeni madde yazabilme fırsatı da doğurmuştur. Madde hazırlamada yukarıda kullanılan yollara ek olarak araştırmacı, literatür bilgileri ve bulguları doğrultusunda (Bozanoğlu, 2004; Chokshi ve Fernandez, 2004; Eryılmaz, 2010; Deci ve Ryan, 2000; Reschly ve Christenson, 2006; Zimmerman ve Pons, 1988) edindiği bilgileri maddeler haline getirme ve benzer ölçeklerdeki maddeleri inceleme yolunu da kullanmıştır. Deneme maddelerinin sayısının olabildiğince fazla olmasına dikkat edilmiştir. Bu şekilde 30 maddeye ulaşılmıştır.

Hazırlanan bu 30 madde, araştırmacı dışında ikisi Rehberlik ve Psikolojik Danışma, ikisi de Ölçme Değerlendirme alanında çalışan 4 uzman tarafından biçim, ifade ve katılım göstergesi olup olmadığı bakımından incelenmiş, gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Sonuçta, 20 maddenin ölçeğin deneme formunda yer almasına karar verilmiştir.

2.3. Ergenler İçin Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeği’nin Dış Geçerlik Çalışmasında Kullanılan Veri Toplama Aracı

Bu çalışma, ergenlerin ders çalışmaya motive olmaları konusunda gerçekleştirilmiştir. Literatürde, motivasyon konusuyla doğrudan ilişki kurulan konu alanlarından biri ihtiyaç doyumudur (Deci ve Ryan,

1991). Bu bağlamda bu çalışmada, geliştirilen ölçeğin dış geçerliğini keşfetmek amacıyla Genel İhtiyaç Doyumu Ölçeği kullanılmıştır.

Genel İhtiyaç Doyumu Ölçeği (Need Satisfaction in General): Bu ölçek, Deci ve Ryan (1991) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, 21 maddeli; yetkinlik, özerklik ve ait olma üzere toplam üç boyutludur. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması, Cihangir-Çankaya ve Bacanlı (2003) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlık katsayıları, yetkinlik alt boyutu için .80; özerklik alt boyutu için .82 ve ait olma alt boyutu için ise, .81'dir. Ölçeğin alt boyutlarından yüksek puan almak, bireylerin ihtiyaçlarını doydurdukları anlamına gelmektedir.

3. Bulgular

Bu çalışmada bulgular, öncelikle geliştirilen ölçeğin yapı ve uyum geçerliğine dayalı olarak ele alınmıştır. Daha sonra ise geliştirilen ölçeğin güvenilirliğine dair bulgulara değinilmiştir.

3.1. Yapı Geçerliği

Ergenler İçin Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeği'nin yapı geçerliğini test etmek için 294 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde Temel Bileşenler Analizi'ne dayalı olarak faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi çalışmasında, Varimax döndürme yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonucunda üç faktörlü açıklanan varyansı % 60.52 olan 13 maddelik bir ölçek elde edilmiştir (Tablo 1). Ölçeğin birinci boyutunda “çevremdeki insanlardan bağımsız olarak başarılı olmayı istediğim için ders çalışma isteğim artar; yeni şeyler öğrenmekten tatmin olduğum ve keyif aldığım için ders çalışma isteğim artar” gibi ifadeler yer almıştır. Literatür bilgileri doğrultusunda birinci boyut “içsel motivasyon” olarak isimlendirilmiştir. İkinci boyutta “dürüst olmam gerekirse bilmiyorum, gerçekten ders çalışırken zamanımı boşa harcadığımı düşünüyorum; ders çalışmak bana göre bir iş değil.” gibi ifadeler yer almıştır. Literatür bilgileri doğrultusunda ikinci boyut “motivasyonsuzluk” olarak isimlendirilmiştir. Üçüncü boyutta “yazılılar yaklaştığı zaman ders çalışma isteğim artar; okula gittiğim zaman ders çalışma isteğim artar” gibi ifadeler yer almıştır. Literatür bilgileri doğrultusunda üçüncü boyut “dışsal motivasyon” olarak isimlendirilmiştir.

Tablo-1 Derse Çalışmaya Motive Olma Ölçeği Yapı Matrisi (n=294)

Maddeler	Faktörler		
	İçsel Motivasyon	Motivasyonsuzluk	Dışsal Motivasyon
1	,779		
2	,733		
3	,720		
4	,675		
5	,664		
6	,604		
7		,870	
8		,857	
9		,854	
10			,889
11			,806
12	,360		,634
13			,448
Açıklanan Varyansın Yüzdesi	31.31	19.71	9.49
Toplam Yüzde	31.31	51.03	60.52

3.2. Ölçüt Geçerliği

Ergenler İçin Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeği'nin ölçüt geçerliğini sınamak için, Genel İhtiyaç Doyumu ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının Genel İhtiyaç Doyumu Ölçeği ile Pearson Momentler Çarpımı korelasyonu sonuçları Tablo-2'de verilmektedir.

Tablo-2 Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeğinin Genel İhtiyaç Doyumu Ölçeği İle İlişkisi

	Özerklik İhtiyacı	Yetkinlik İhtiyacı	Ait Olma İhtiyacı
İçsel Motivasyon	,24**	,31**	,21**
Motivasyonsuzluk	-,26**	-,23**	-,19**
Dışsal Motivasyon	,14*	,26**	,06

** p<.01; * p<.05

Tablo-2 incelendiğinde ölçeğin alt boyutlarının, Genel İhtiyaç Doyumu Ölçeği ile orta düzeyde ilişkiler verdiği görülür.

3.3. Ergenler İçin Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeği'nin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ergenler İçin Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeği'nin güvenilirlik çalışmaları kapsamında 294 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde, aracın iç tutarlık katsayıları hesaplanmış ve 60 katılımcıya ise iki hafta arayla ölçek uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo-3 Güvenirlik Değerleri

Boyutlar	Madde Sayısı	Madde-toplam korelasyonu ranjı	α (n=255)	rtt (n=60)
İçsel Motivasyon	6	.57-.61	.81	.85**
Motivasyonsuzluk	3	.39-.52	.84	.87**
Dışsal Motivasyon	4	.57-.63	.75	.82**
Ölçeğin Tamamı	13	-	.80	.87**

**p<.01

Tablo-3 incelendiğinde geliştirilen ölçeğin güvenilirliğine ilişkin istatistikî bulgular görülür. Bu bulgulara göre, ölçeğin güvenilirlik düzeyinin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada bulgular, öncelikle geliştirilen ölçeğin yapı ve uyum geçerliğine dayalı olarak ele alınmıştır. Daha sonra ise geliştirilen ölçeğin güvenilirliğine dair bulgulara değinilmiştir. Bu amaçla yapılan analizler sonucunda üç boyutlu, "Ergenler İçin Ders Çalışmaya Motive Olma Ölçeğine" ulaşılmıştır. Bu bölümde bulgular literatür kapsamında ele alınıp tartışılmıştır.

Eğitim psikolojisine bakıldığında motivasyon kuramları, motivasyon artırma stratejileri, motivasyonla ilgili kavramlara yönelik bilgiler eğitim psikolojisinin en temel konularındandır (Ames, 1990). Motivasyon konusu önemlidir, çünkü bireylerin başarılı olmalarını sağlayan önemli faktörlerdendir. Aynı zamanda motivasyon konusu bir sonuçtur. Bu noktada ele alınması gereken en önemli konu, öğrencilerin öğrenmeye motive olmalarıdır. Öğrencilerin öğrenmeye motive olmalarının önemli göstergelerinden biri de ders çalışmaya motive olmalarıdır. Bu bağlamda bu araştırma öğrencilerin öğrenmeye motivasyonlarını dolaylı yoldan ölçebilecek bir ölçek geliştirilmesine odaklandığı için literatüre katkı sağlamıştır.

Eğitimin amacı sadece akademik başarı değildir. Akademik başarı bir sonuç değişkenidir. Eğitimde amaç süreç değişkenleri olarak, bireylerin öğrenme süreçlerinde ne tür bilgiler ve beceriler edindikleri, bu bilgi ve becerileri eğitim kurumlarından bağımsız olarak da yaşama aktarıp aktarmadıkları; uzun dönemde öğrenmenin kendisinden ne oranda keyif aldıkları da önemlidir. Tüm bunlar aslında motivasyon konusunun eğitimin bir sonucu olduğunu göstermektedir (Brophy, 1983). Öncelikle bu çalışma bir süreç olarak ders çalışma konusunu doğrudan ele alıp incelediği için literatüre katkı sağlamıştır. Çünkü ders çalışma konusu, literatürde doğrudan değil de belli kuramların (Reschly ve Christenson, 2006; Zimmerman ve Pons, 1988) ya da uygulamadaki yaklaşımların (Chokshi ve Fernandez, 2004) uzantısı olarak ele alınmaktadır. İkinci olarak, bu araştırma öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir etkiye sahip bir konuda, davranışları ölçebilecek bir ölçme aracını ortaya koyduğu için de literatüre katkı sağlamıştır denilebilir.

Bu çalışmada geliştirilen ölçek, öz belirleyicilik kuramına dayanmaktadır. Öz belirleyicilik kuramında, bireylerin motivasyon düzeyleri içsel motivasyon, dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk olmak üzere üç boyutta ele alınmaktadır (Deci ve Ryan, 1985; 2000). Bu çalışmada da ders çalışmaya motive olma bağlamında içsel motivasyon, dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk olmak üzere üç boyuta ulaşılmıştır. Bu çalışmada da benzer boyutlara ulaşılması, literatürde ele alınan konunun evrenselliğini ortaya koyabilir.

Yapılan çalışmalara göre içsel motivasyona sahip olma ile akademik başarı arasında anlamlı ilişkilerin olduğu bulunmuştur (Niemic, ve Ryan, 2009). Benzer şekilde içsel motivasyona sahip öğrencilerin sahip olmayanlara oranla sınıf ortamında daha fazla olumlu duygu yaşadıkları, akademik faaliyetlerle ilgilenmekten hoşlandıkları ve okuldan daha fazla doyum aldıkları sonucuna varılmıştır (Deci ve Ryan, 2000). Bu çalışmada gerçekleştirilen ölçekle, içsel olarak ders çalışmaya motive olmanın olumlu sonuçlarının neler olduğu üzerinde araştırmalar yapılabilir.

Bu çalışma sonuçlarına dayalı olarak birkaç öneri geliştirilebilir. Öncelikle geliştirilen ölçek, açılımlı faktör analizi yöntemiyle geliştirilmiştir. Bundan sonraki çalışmalarda ölçeğin faktör yapısı incelenebilir. İkinci olarak, ölçeğin farklı gruplarda geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılabilir. Üçüncü olarak, bu ölçek öğrencilerin ders çalışmaya motive olma durumları hakkında bilgi sunmaktadır. Bu noktadan hareketle gerek ders öğretmenleri gerekse okul psikolojik danışmanları, bu ölçekten yararlanabilir. Örneğin okul psikolojik danışmanları, motivasyon durumları düşük düzeydeki öğrencileri tespit edebilirler. Daha sonra bu öğrencilerin motivasyonlarını artırıcı psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri sunabilirler.

Sonuç olarak, bu çalışmada ergenlerin ders çalışmaya motive olmalarını ölçebilecek bir ölçek geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçeğin ilerleyen çalışmalarda kullanılması daha detaylı bilgilerin ve bulguların ortaya çıkmasına olanak sağlayabilir.

Kaynaklar

Ames, C. A. (1990). Motivation: What teachers need to know? *Teachers College Record*, 91 (3), 409-422.

Appleton, J.J., Christenson, S.L., & Furlong, M.J. (2008). Student engagement with school: Critical conceptual and methodological issues of the construct. *Psychology in the School*, 45 (5):369-386.

Bozanoğlu, İ. (2004). Akademik güdülenme ölçeği: Geliştirmesi, geçerliği, güvenilirliği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2): 83-98.

Brophy, J. (1983). Conceptualizing student motivation. *Educational Psychologist*, 18, 200-215.

Cihangir-Çankaya, Z. ve Bacanlı, H. (2003). İhtiyaç doyum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Malatya, 2013.

Chokshi, S. & Fernandez, C. (2004, March). Challenges to importing Japanese lesson study: Concerns, misconceptions, and nuances. *Phi Delta Kappan*, 520-525.

Deci, E.L. & Ryan, R.M. (1985). *Intrinsic motivation and self determination in human behavior*. New York: Plenum.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), Nebraska symposium on motivation: Perspectives on motivation. Lincoln: University of Nebraska Press. Vol. 38, 237–288.

Deci, E.L., & Ryan, R.M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268.

Dweck, C. S. (1989). Motivation. In A. Lesgold, & R. Glaser (Eds.), *Foundations for a psychology of education*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Eccles, J., Wigfield, A., & Schiefele, U. (1998). Motivation to succeed. In W. Damon (Series Ed.) & N. Eisenberg (Vol. Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 3. Social, emotional, and personality development* (5th ed., pp. 1017-1095). New York: Wiley.

Eryılmaz, A. (2009). Okulda motivasyon ve amotivasyon: Planlı çalışma. X. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi. Çukurova Üniversitesi, Adana.

Harter, S. (1981). A new self-report scale of intrinsic versus extrinsic orientation in the classroom: Motivational and informational components. *Developmental Psychology*, 17, 300-312.

Iyengar, S. S., & Lepper, M. R. (1999). Rethinking the role of choice: A cultural perspective on intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76, 349–366

Lepper, M.R. (1988). Motivational considerations in the study of instruction. *Cognition and Instruction*. (4): 289-309..

Niemiec, C. P., & Ryan, R. M. (2009). Autonomy, competence, and relatedness in the classroom: Applying self-determination theory to educational practice. *Theory and Research in Education*, 7, 133-144.

Pintrich, P.R., & Maehr, M.L. (Eds.). (2004). *Advances in motivation and achievement: Motivating students, improving schools* (Vol. 13). Oxford, England: JAI, An Imprint of Elsevier Science.

Reschly, A. & Christenson, S.L. (2006). Prediction of dropout among students with mild disabilities: A case for the inclusion of student engagement variables. *Remedial and Special Education*, 27, 276-292.

Reeve, J.M.(2004). *Understanding motivation and emotion*. USA: Jhon Willey & Sons

Slavin, R. E. (2003). *Educational psychology: Theory into practice* (7th ed.). Boston: Allyn & Bacon.

Schunk, D. H. (1991b). Self-efficacy and academic motivation. *Educational Psychologist*, 26(3), 207–231.

Üredi, I., & Üredi, L. (2005). İlköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin öz-düzenleme stratejileri ve motivasyonel inançlarının matematik başarısını yordama gücü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (2) 250-260.

Weiner, B. (1990). History of motivation research in education. *Journal of Educational Psychology*, 82(4), 616–622.

Yılmaz, H., & Huyugüzel-Çavuş, P. (2007). Fen öğrenimine yönelik motivasyon ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İlköğretim Online*, 6(3) 430-440.

Zimmerman, B., & Pons, M. (1988). Construct validation of a strategy model of student self regulated learning. *Journal of Educational Psychology*, 80, 284-290.